

Tednik Učiteljski Tovariš.

Glasilo avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva.

Štev. 52.

V Ljubljani, 27. grudnia 1907.

XLVII. leto.

„Učiteljski Tovariš“ izhaja vsak petek. Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje. Vse leto stoji 3 K, pol leta 4 K, četrt leta 2 K. Posamezna številka 16 h. Spise je pošiljati samo na naslov: Uredništvo „Učiteljskega Tovariša“ v Idriji. Naročnino prejema Frančišek Črnagoj, nadučitelj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Rokopisov ne vračamo. — Za oznanila je plačati od dvostopne petit-vrste po 20 h, če se oznanilo tiska enkrat; po 18 h, če se tiska dvakrat, in po 16 h, če se tiska trikrat; če se večkrat tiska, znaten popust. Oznanila sprejema „Učiteljska tiskarna“. Priloge poleg poštnine 6 K.

Končano je!

+ Leto 1907. gre h koncu. Vsak pameten gospodar uredi koncem leta račune, napravi bilanco, da ve, kako je gospodaril. Tudi mi moramo pogledati nazaj in napraviti pregled o svojem delovanju. Zavedamo se, da smo v polni meri izpolnili svojo časnikarsko dolžnost. Trudapolno je bilo to delo, a sladka je zavest, da smo zadostili svojim dolžnostim v polni meri. Borili smo se kot levi z ljutim našim nasprotnikom, ki nam je neprestano kradel čast, poštenje in dobro ime na katoliški verski podlagi. Napovedal nam je boj na življenje in smrt; sprejeli smo rokavico, ki nam jo je od peklenskega smrada pod noge vrgla blagoslovljena roka. Z lahkoto in veliko mirnostjo smo sprejeli boj; neustrašeno in z veliko pogumnostjo smo sukali meč uma, logike in morale tako, da stoji danes naš najljutejši sovražnik osramočen, nag in strt pred našimi nogami. Izbili smo mu iz rok orožje, potegnili mu z obraza svetohlinsko krinko ter ga pokazali v nagoti vsemu svetu. Na gorostasne naše dokaze, do skrajnosti izzvan — ne more dati niti enega stvarnega odgovora.

Naše trudapolno delo, naša vztrajnost in naš v obupnosti velik pogum so imeli tudi krasne uspehe. Naš sovražnik je moral v lastno svojo sramoto priznati, da tiči že več desetletij v močvirju. Priznanje je prvi korak k poboljšanju. Prihodnji čas daj, da bi se res poboljšal naš klerikalizem, ki tiči ves do grla v blatnem močvirju. Iskreno želimo, da bi bil enkrat konec bratomornemu boju. Še iskrenejša je pa naša želja, da bi učiteljstvo, ki posvečuje vse svoje dušne in telesne moči šoli, odgoji in narodni blaginji, v miru in brez ovir moglo izpolniti svoje svete stanovske dolžnosti.

Nismo mirovali in počivali niti en dan v preteklem letu; lahko rečemo, da smo ves čas posvečevali svojemu listu. Od tovarišev, somišljenikov in prijateljev so nam dohajala pohvalna in bodrilna pisma. To je dvigalo naše moči, dostikrat oslabele od prenapornega dela, da smo vztrajali ter sveto in vestno služili svoji odgovorni nalogi.

Neustrašeno smo tudi v preteklem letu govorili za izboljšanje gmotnega stanja učiteljstva. Stali smo v tem boju zvesto ob strani vsemu ostalemu avstrijskemu učiteljstvu, in upanje nas navdaja, da se ta desetletni boj naposled konča s sijajno zmago. Kadar se zgodi to, se bomo lahko ponašali tudi mi, da smo mnogo pripomogli do ugodne rešitve tega perečega vprašanja.

Naša mirna vest je naše najlepše plačilo. Kar smo mogli in imeli, smo dali učiteljstvu. Svoj list smo pisali takorekoč s svojo srčno krvjo. Več ni bilo mogoče. Zato pa smemo od tistih, ki smo delali zanje, tudi zahtevati, da store oni kaj za nas: hočemo vsestranske gmotne in duševne podpore tudi v bodočem letu. Naš list naj se širi in razširi vsepovsod tudi v neučiteljskih, nam naklonjenih krogih! Da se to zgodi, naj poskrbet tovariši in tovarišice, ki so našega mišljenja.

K ugledu našega lista, ki ga dostikrat citirajo učiteljski in neučiteljski listi tudi neslovanskih narodov, je dosti pripomogel inseratni del. Ta del menimo vprihodnje še razširiti, zato naj učiteljstvo nabira inseratov, ker so ti tudi naša gmotna podpora. Kakor mi za druge, tako drugi za nas! S skupno podporo se dvigne naša skupna moč.

Naš trud je rodil tudi lep sad v širni javnosti. Nam naklonjeni časopisi so izjavili, da je razsodna javnost z učiteljstvom. — To leto je naš učiteljski parlament v Radovljici rodil krasne sadove. Širna slovanska javnost se je bavila z laskavo pohvalo o naši organizaciji, disciplini, delih in uspehih. Zasnovevali smo krasen načrt za skupno delo med ljudstvom. Dogovorili smo se natančno o nadaljnjem delovanju v bodočnosti. V slogi je moč, v delu pa zmaga! Neumorno smo delali doslej, tako in še trudapolnejše delo nas čaka v bodočnosti.

Končano je leto, a dela na polju prosvete, za blaginjo našega naroda nas čaka še v obilni meri. Kakor se nismo bali dela in truda v veliki bedi do sedaj, tako se ga ne strašimo v bodočnosti. Torej vsi na krov, končano je leto, a delo se komaj pričinja!

Ponemčevanje ljudskih šol v mariborskem okraju.*)

Še ne pridemo do sape, kar smo zvedeli o nečuvnem napadu krajnega šolskega sveta v Karčovini-Leitersberg, kjer obiskuje nad 300 slovenskih in 48 nemških otrok tamošnjo štirirazrednico, na tamošnje prebivalstvo s predrznim sklepom, uvesti nemški kot izključno učni jezik v vseh razredih, in že vre zopet na pohorski strani, sedaj v trgu Št. Lovrencu nad Mariborom. Na tamošnji štirirazrednici je nastavljena poleg vse-nemških učnih oseb (Mogge, Schatz in Tilke Dragatin) hči neke

*) Slovenski listi naj bi ponatisnili ta članek!